

Indholdsfortegnelse

1. Sammenfatning	2
2. Indledning	3
2.2 Formål med midtvejsrevideringen	3
2.3 Følgegruppen for hiv/aids planen	3
3. Projekter igangsat via hiv/aids planen i 2006-07	4
3.1 Indsatser rettet mod mænd der har sex med mænd	4
3.2 Indsatser rettet mod etniske grupper	7
3.3 Indsatser rettet mod unge	10
3.4 Indsatser rettet mod hiv-smittede og deres pårørende	11
4. Øvrige indsatser	13
4.1 Hiv-huset	13
4.2 Kondomeriet	14
4.3 Centralt beliggende klinik	14
5. Udviklingen i antallet af påviste hiv-smittede	15
6. Behovet for justeringer af Hiv/aids planen	17
7. Økonomi	20
8. Konklusion – forslag til mindre justeringer af planen	20

1. Sammenfatning

Formålet med midtvejsrevideringen af Københavns Kommunes hiv/aids plan 2006-2009, er dels at give en status på implementeringen af Hiv/aids planen og dels at give mulighed for at justere planens prioriteringer. Overordnet giver midtvejsrevideringen ikke anledning til at ændre på Hiv/aids planens mål og prioriteringer.

Midtvejsrevideringen har under udarbejdelsen været drøftet med Hiv/aids planens følgegruppe. Derudover er de interesseorganisationer, som implementerer Hiv/aids planens projekter, inddraget mhp. at afdække, om der var behov for en justering af planen.

Sundhedsstyrelsens nyeste plan for forebyggelse af seksuelt overførbare sygdomme, herunder hiv, giver heller ikke anledning til at ændre Hiv/aids planens indsatser og prioriteringer, idet planen følger Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Antallet af hiv-smittede såvel på landsplan som i Københavns Kommune ligger som i de foregående år på et stabilt niveau. Samtidig ses det, at størstedelen af de hiv-smittede stadig er mænd, der har sex med mænd og indvandrere, der kommer fra lande, hvor forekomsten af hiv/aids er høj.

På baggrund af tilbagemeldinger fra Hiv/aids planens følgegruppe og de involverede hiv/aids organisationer anbefaler Sundheds- og Omsorgsforvaltningen en række mindre justeringer i Hiv/aids planens sidste år 2008-2009.

Det anbefales:

- § At der generelt skal større fokus på test af hiv. Det gælder både for gruppen af mænd, der har sex med mænd og etniske minoriteter, som er i risikogruppen.
- § At der i sammenhæng med information og rådgivning til unge omkring klamydia bliver større mulighed for at lade sig teste for klamydia.
- § At der i forhold til at forbedre de hiv-smittedes situation arbejdes målrettet for at skabe dialog med Region Hovedstaden om, hvordan henvisning til rådgivning og netværk for hiv-smittede kan sikres vha. af en målrettet indsats for personalet.

Det anbefales endvidere, at der i de enkelte projekter sættes større fokus på:

- § Systematisk indsamling af data fra projekterne
- § Mulighederne for at forankre projekterne efter Hiv/aids planens udløb

2. Indledning

I Københavns Kommunes budgetaftale for 2006 er der afsat 4 mio. kr. i hvert af årene 2006 til 2009 til at styrke forebyggelsesindsatsen på hiv/aids området. Københavns Kommunes hiv/aids plan 2006-2009 udmønter denne beslutning ved at gennemføre forskellige indsatser på området i perioden 2006-2009. Hiv/aids planen og udmøntningen af budgettet for planen blev godkendt af Borgerrepræsentationen den 9. februar 2006.

Det er ikke Københavns Kommune selv, der implementerer Hiv/aids planens indsatser, men derimod de organisationer, som har ekspertisen indenfor de forskellige indsatsområder og kontakten til de målgrupperne. Følgende organisationer er med til at implementere Hiv/aids planens indsatser: STOP AIDS, Hiv-Danmark, Sex & Samfund og AIDS-Fondet og herunder Cross-Over. Udmøntningen af Hiv/aids planen startede primo 2006.

2.1 Formål med midtvejsrevideringen

Med Hiv/aids planen godkendelse blev det besluttet, at der ved udgangen af 2007 skulle udarbejdes en midtvejsrevidering af planen, og at den skulle forelægges politisk. Formålet med midtvejsrevideringen er dels at give en status på implementeringen af Hiv/aids planen og dels at give mulighed for at justere planens prioriteringer. Eventuelle justeringer vil bygge på erfaringerne med de hidtidige indsatser og den nyeste viden på området.

Midtvejsrevideringen sendes efter en drøftelse i Sundheds- og Omsorgsudvalget i høring hos de involverede interesseorganisationer samt Region Hovedstaden, Socialforvaltningen i Københavns Kommune, Embedslægeinstitutionen og Sundhedsstyrelsen.

2. 2 Følgegruppen for Hiv/aids planen

Der er nedsat en følgegruppe for Hiv/aids planen bestående af repræsentanter fra Region Hovedstaden, Embedslægeinstitutionen, Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Det står ikke nævnt i Hiv/aids planen, at Region Hovedstaden skal deltage i følgegruppen, men Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har inviteret Region Hovedstaden med for at drage nytte af deres faglige viden og sikre en koordinering med den behandlende indsats på området. I Hiv/aids planen er det foreslået, at følgegruppen også skal bestå af de hiv/aids organisationer, som er med til at implementere planens indsatser. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har dog i stedet valgt at afholde særskilte møder med organisationerne bl.a. for, at kunne gå i dybden med de enkelte projekter. Følgegruppen følger løbende implementeringen af Hiv/aids planen og rådgiver Københavns Kommune i forhold til det faglige indhold af de enkelte projekter under planen.

3. Projekter igangsat under Hiv/aids planen i 2006-07

Følgende er en beskrivelse af de indsatser, de involverede interesseorganisationer har igangsat på baggrund af midlerne fra Hiv/aids planen. Indsatserne er målrettet de grupper, som er i risiko for at blive smittet med hiv eller som allerede er smittet. Målgrupperne er: mænd der har sex med mænd (MSM), unge, etniske minoriteter samt hiv-smittede og deres pårørende. Indsatserne udføres af interesseorganisationer, som hver især arbejder med deres specifikke målgruppe.

Hvor det er relevant følger indsatserne Sundhedsstyrelsens anbefalinger, der går ud på at udføre en samlet og sammenhængende indsats overfor hiv/aids, seksuelt overførbare sygdomme samt uønsket graviditet. Anbefalingerne er beskrevet i Sundhedsstyrelsens rammeplan *"Rammeplan for forebyggelse af hiv/aids, seksuelt overførbare infektioner og uønskede graviditeter 2002-2005"*, og er den, Københavns Kommunes hiv/aids plan lægger sig op af.

Nedenfor er indsatserne for hver målgruppe i Hiv/aids planen beskrevet. Først findes en tabel over projekter i henholdsvis 2006 og 2007. Til højre i kolonnen er angivet hvor mange midler, der er anvendt til projektet. Tallet foran indsatserne referer til den efterfølgende tekst, hvor samtlige indsatser kort er beskrevet.

Da projekterne i skrivende stund ikke er afsluttet for 2007, er tilbagemeldingen på disse baseret på midtvejsmøder med de involverede organisationer.

3.1 Indsatser rettet mod mænd der har sex med mænd.

Hiv/aids planen opstiller følgende mål for indsatsen rettet mod mænd, der har sex med mænd:

- At styrke den forebyggende indsats gennem information og dialog overfor mænd, der har sex med mænd
- At etablere muligheder for opsøgende (onsite) testning for seksuelt overførbare sygdomme samt kvalificeret før- og efterrådgivning til mænd der har sex med mænd

I 2006 og 2007 er nedenstående projekter gennemført mhp. at opfylde målene for gruppen af "mænd der har sex med mænd". Samtlige projekter er gennemført af interesseorganisationen STOP AIDS.

Tabel 1.

Aktivitet/projekt	2006	2007
1. "Check- Point"- kviktest af hiv	153.780 kr.	293.250 kr.
2. Sikker-sex kampagner.	380.000 kr.	488.750 kr.
3. "Natteliv" opmærksomhedsaktivitet	77.250 kr.	143.000 kr.
I alt	611.030 kr.	925.000 kr.

1. "Check-point" (2006)

Formålet med projektet:

- at tilbyde kvik-tests for hiv til de MSM (mænd der har sex med mænd), der efter rådgivende samtale måtte ønske det
- at yde rådgivning om smitteveje, behandling, forebyggelse m.v., samt om grunde til at lade sig teste eller lade være, som et led i en forebyggende hivstrategi
- at undersøge om der er et behov for et permanent tilbud om kvik-test for hiv

På Bispebjerg hospitals Venerea-klinik oprettede STOP AIDS en midlertidig testklinik "Check-point", hvor projektet gennemførtes. Til klinikken blev tilknyttet rådgivere fra Bispebjerg hospital, Hiv-Danmark og AIDS Linien. Klinikken havde åbent 4 timer hver mandag i 13 uger. Borgerne bookede tid via telefonen, som havde åbent to timer alle hverdage. Der var afsat 1 time til hver borger - 20 minutter til før-rådgivning og evt. test, 20 minutters ventetid og 20 minutter til testresultat og efterrådgivning.

I forbindelse med at borgerne fik taget en hiv-test udfyldte de et spørgeskema. Heraf viste det sig, at de fleste borgere, som henvendte sig til Check-point, faktisk havde stor viden om sikker sex og desuden ikke var en gruppe, som havde usikker sex så ofte, som det ses hos andre mænd, der har sex med mænd.

90 brugere benyttede sig af tilbuddet om en kvik-test. Af de udfyldte 87 personer et spørgeskema. Der blev fundet 2 hiv-positive. Langt de fleste (83 personer) angav, at de benyttede sig af tilbuddet pga. muligheden for det hurtige svar. Ved en kviktest får borgeren besked om sin hiv status i løbet af 20 min. Ved normale test går der 3-7 dage før testresultatet foreligger. Godt halvdelen (47 personer) ønskede en test, fordi de havde haft usikker sex.

For at nå gruppen, som dyrker usikker sex ofte, ændrede STOP AIDS dele af deres testprojekt i 2007. Testtilbudet er flyttet ind til Indre by og udover at der, som i 2006 kan bestilles tid til en test, har borgerne også mulighed for at komme ind fra gaden og lade sig teste. Tilbuddet markedsføres bredt i det homoseksuelle miljø, i magasiner, på nettet, på barer mv. Samtidig vil der i forbindelse med test-klinikens åbningstid være personer, som reklamerer for tilbuddet i f.eks. børsesaunaerne.

Rådgivningsdelen er i 2007 udvidet, så borgeren nu har mulighed for et længere rådgivningsforløb, hvor samtalerne har mere karakter af coaching. STOP AIDS har udvidet sit datamateriale om hvilke borgere, der deltager i projektet, således at en mere fyldestgørende afrapportering vil blive mulig for projektet i 2007.

2. "Sikker sex-kampagne til mænd der har sex med mænd (2006 og 2007)

Formålet med projekterne:

- at reducere hiv-risikoadfærd blandt MSM
- at skabe opmærksomhed om den fortsatte nødvendighed af at dyrke sikker sex
- at re-brande kondomet og koble det med et sikker sex-budskab, præget af humor og lethed (2007)

Sikker sex kampagnen i 2006 blev sat i gang på baggrund af sexlivsundersøgelsen fra 2005¹. Undersøgelsen pegede på, at unge mænd, der har sex med andre mænd, har en højere risikoadfærd end ældre mænd, der har sex med mænd. Den samme tendens gør sig gældende i sexlivsundersøgelsen for 2006.

Projektet blev lanceret som en kampagne med sloganet: ”Kondom? Klart! Tror du jeg er sindssyg”. I projektperioden blev der etableret et web-site www.trordujegersindssyg.dk. Derudover blev der udarbejdet kampagnemateriale f.eks. plakater, flyers, foldere og kondomkuverter. Kampagnen blev lanceret i det homoseksuelle miljø - i diverse blade og magasiner, web-sites f.eks. boyfriend.dk, samt på ”Go-cards”, som blev omdelt på cafeer.

STOP AIDS vurderer, at målgruppen har været positiv over for kampagnens form og indhold. Kampagnen er nået bredt ud i Københavnsområdet, og gennemslagskraften over for målgruppen har været god. Eksempelvis oplyser STOP AIDS, at ca. 85 % af de Go-cards, som blev produceret, blev taget af borgere på cafeerne, hvilket er over det normale gennemsnit. Ligeledes var der i projektperioden en markant større aktivitet på STOP AIDS’ s hjemmeside. Normalt er der ca. 1000 besøgende pr. måned, hvorimod 5212 besøgte hjemmesiden i de to måneder projektet kørte.

Sikker sex kampagnen i 2007 blev som i 2006 gennemført i form af et kampagneprojekt, denne gang rettet mod et lidt ældre publikum. Projektet er lanceret under sloganet ”Pas på røven Niels”. Kampagnen består i en internetbaseret platform, hvorfra der bl.a. kan spilles spil, laves quizzer, sendes mms’er og elektroniske postkort med sikker sexbudskaber.

Kampagnen er også i 2007 blevet eksponeret via annoncer og artikler i de homoseksuelle medier, via plakater, Go-cards osv. Evalueringen af projektet vil først være klar i starten af 2008, men midtvejstilbage meldinger fra STOP AIDS tyder på, at kampagnen har været effektiv. F.eks. har den første episode af en ”tegnefilm”, som blev vist på sitet, blev set af 6000 personer. Endvidere har 1000 personer meldt sig til at få sendt reminder o.a. fra sitet.

3. ”Natteliv” (2006 og 2007)

Formålet med projektet:

- at skabe opmærksomhed om sikker sex på den scene, hvor mange seksuelle kontakter etableres

Projektet er et opmærksomhedsskabende projekt i det indre Københavnske natteliv. I 2006 bestod projektet af et team på ca. 5 personer, som i to perioder (forår og efterår) gik ud på barer, diskoteker og til fester. Her var de udklædt, i første omgang som ”desperate 5” inspireret af en amerikansk tv-serie og i anden omgang som ”Men in Black” (en amerikansk biograf-film)

I 2006 fik i alt 12 barer/diskoteker og 4 fester/events besøg af drags. I alt var teamet på gaden 11 aftener og 3500 kondomer blev udleveret. I forbindelse med disse besøg blev der gennemført 50 længere samtaler og 250 korte samtaler omkring sikker sex. De opmærksomhedsskabende aktiviteter fortsætter i et større omfang i efteråret og vinteren 2007.

¹ Sexlivsundersøgelsen er udarbejdet i et samarbejde mellem STOP AIDS og Statens Serum Institut.

3.2 Indsatser rettet mod etniske grupper

Følgende mål for indsatsen rettet mod etniske grupper er opstillet i Hiv/aids planen:

- At sikre etniske grupper information og rådgivning omkring prævention og seksuelt overførbare sygdomme, herunder hiv/aids

Dette mål nås via projekter målrettet etniske minoriteter. Projekterne er gennemført af Cross-Over, Hiv-Danmark samt Sex & Samfund.

Tabel 2

Aktivitet/projekt	2006	2007
4. Oplysning om hiv, aids og andre seksuelle overførbare sygdomme	176.000 kr.	152.500 kr.
5. Besøgsvenne-ordning		147.500 kr.
6. Brobyggerprojektet	335.000 kr.	517.500 kr.
7. Undervisning i reproduktiv sundhed	299.729 kr.	Se under unge
I alt	810.729 kr.	817.500 kr.

4. ”Oplysning om hiv og aids, andre seksuelle overførbare sygdomme og uønsket graviditet til etniske minoritetsgrupper i København”

Formålet med projektet:

- at sikre, at oplysning og rådgivning om hiv/aids, andre seksuelle overførbare sygdomme samt uønskede graviditeter er tilgængelig i de etniske minoritetsmiljøer i København således, at viden om områderne og kendskab til de oplysnings-, behandlings- og rådgivningstilbud, der eksisterer højnes, samt at adfærd og holdninger til hiv/aids, seksuel overførbare sygdomme og prævention ændres hos målgrupperne

Projektet er igangsat af foreningen Cross-Over, som metodisk arbejder med partnerskab og målgruppeinddragelse af foreninger og netværk af etniske minoriteter. Projektet består derfor af samarbejdsprojekter med foreninger og andre, som i forvejen er i kontakt med etniske minoriteter. Projektet er således et overordnet projekt, hvis mål i første omgang er at skabe kontakt med netværk af etniske minoriteter og gennemføre mindre samarbejdsprojekter.

I det følgende skitseres de samarbejdsprojekter som Cross-Over via Hiv/aids planen har givet økonomisk støtte til. Beløbsstørrelsen til projekterne varierer mellem 5.000 kr. og 20.000 kr.

Den afrikanske radio på Vesterbro.

Et projekt som mundede ud i 12 udsendelser af hver en halv time. Udsendelsen indeholdt dels faktuel viden om hiv og andre seksuelle overførbare sygdomme, og samtidig var det muligt for borgerne at stille spørgsmål til værten. Den Afrikanske Radio estimerer, at de har et lyttertal på 1000 pr. udsendelse.

Dansk Somalisk Nødhjælpsforening (DSN).

To informationsarrangementer i beboerhuset på Nørrebro. En dansk-somalisk læge Abdi Farah holdt oplæg om hiv/aids, seksuelle overførbare sygdomme og uønsket graviditet. Samlet deltog ca. 60 personer, både kvinder og mænd.

AHAs Group,- Copenhagen African hiv/aids Cup

African hiv/aids Support Group er en afrikansk forening, som arbejder med oplysning om hiv/aids. I samarbejde med en afrikansk fodboldklub, FC Dasac, gennemførtes en fodboldturnering. I forbindelse med turneringen blev der uddelt informationsmateriale og kondomer samtidig med, at der blev holdt taler om hiv/aids problematikken. I alt deltog knapt 300 afrikanere.

Miss Africa

Formålet med Miss Afrikakonkurrencen var at sætte fokus på afrikanere og afrikanske miljøer i Danmark. Hiv/aids blev sat på dagsordenen med boder med informationsmateriale og mulighed for rådgivning til borgerne. Der deltog ca. 400 borgere med afrikansk baggrund.

Derudover har Cross-Over, på baggrund af midler fra Hiv/aids planen, samarbejdet med et arrangement for swahilitalende afrikanere (300 deltagere), deltaget ved Ugandas uafhængighedsdag, World AIDS Day i Helligaandskirken, samt givet støtte til "Sahat" (forening af medicin og tandlægestuderende med anden etnisk baggrund).

Også i 2007 har Cross-Over samarbejdet med flere foreninger omkring aktiviteter i etniske minoritetsmiljøer. F.eks. er der igen givet støtte til information om hiv/aids i forbindelse med en fodboldturnering og ligesom der er udarbejdet en film til somaliske kvinder.

5. "Besøgsvenneordning målrettet hiv-smittede med anden etnisk baggrund end dansk i Storkøbenhavnssområdet" (2007).

Formålet med projektet:

- at forbedre livskvaliteten for hiv-smittede og samtidig støtte borgeren i, at benytte eksisterende tilbud til smittede

Cross-Over har igangsat en besøgsvenneordning. Den skal give de hiv-smittede mulighed for, at få besøg af en person, som kan støtte den smittede f.eks. i korrekt medicinering og til at bryde den smittedes isolation ved eksempelvis ved, at skabe netværk eksempelvis til Kafe Knud (se s. 12). Projektet tager udgangspunkt i de såkaldte advanced advisors, som er en gruppe af frivillige primært afrikanere, der gennem flere år har modtaget undervisning om hiv/aids. Denne gruppe er blevet udvalgt og trænet med henblik på at indgå i projektet. I gruppen er også danske besøgsvenner.

I midlertidig viste det sig, at de hiv-smittede ikke benyttede sig af Cross-Overs tilbud. Cross-Over vurderede, at det skyldtes en nervøsitet for at blive identificeret som smittet og en deraf efterfølgende stigmatisering. Projektet har derfor ændret form og de nye tiltag vil være i gang efteråret/vinteren 2007. Besøgsvenneordningen suppleres f.eks. med afholdelse af faste mødeaftener, hvor de uddannede besøgsvenner vil være med. Til disse aftener vil der også være

andre aktiviteter end information og rådgivning om hiv og aids. På den måde tænkes det, at de smittede og pårørende får "lettere" ved at møde op. Besøgsvenneordningen finder sted på hospitalerne, i de smittedes eget hjem eller i forbindelse med sammenkomster i de etniske minoriteters miljø.

6. "Brobygger projektet" (2006 og 2007)

Formålet med projektet:

- at øge minoritetsetnikers tryghed ved henvendelse til det danske sundhedssystem samt højne viden om hiv, smitteveje og behandling
- at øge sundhedspersonalets viden om de etnikers minoriteters situation

Hiv-Danmark har gennemført brobyggerprojektet, hvor en sygeplejerske har ugentlige besøg på ambulatorier på Rigshospitalet, Bispebjerg Hospital og Hvidovre Hospital og bl.a. rådgiver hiv-smittede. Projektet startede i 2003 og blev evalueret i 2005. Evalueringen anbefalede en fortsættelse af projektet og med Københavns Kommunes hiv/aids plan blev dette gennemført i 2006 og 2007.

På hospitalerne samarbejdes med de infektionsmedicinske afdelinger, børneambulatorier, familieambulatoriet på Hvidovre Hospital og Bispebjergs Hospitals Venereaklinik. Via projektet støttes den hiv-smittede i sin situation. Samtidig videreformidles Hiv-Danmarks tilbud om rådgivning til den hiv-smittede. Målet med tilstedeværelsen på hospitalerne er, at vejen mellem borgeren, Hiv-Danmark og sundhedsvæsenet bliver kortere og nemmere at navigere i. I 2006 blev der afholdt 213 rådgivningssamtaler med etniske minoriteter.

Et andet mål med brobyggerfunktionen er at undervise personalet. Undervisningen tog i 2006 udgangspunkt i f.eks. børn, seksualitet og kulturel forståelse. I undervisningen arbejdes med forståelseskløfter og kulturelle barrierer mellem de hiv-smittede og personalet på afdelingerne.

I 2006 påbegyndtes et samarbejde mellem Hvidovre Hospitals børneafdeling, hvor der bl.a. blev afholdt et seminar for hiv-smittede afrikanske kvinder og deres teenagedøtre. Brobyggerprojektet og samarbejdet med hospitalerne er fortsat i 2007, og den foreløbige tilbagemelding fra Hiv-Danmark lyder på øget aktivitet. Derudover er der som en del af brobyggerprojektet igangsat aftener for smittede kvinder, hvor hiv og andre sex-sygdomme bliver sat på dagsordenen.

7. Undervisning til etniske grupper i reproduktiv sundhed" (2006)

Formålet med projektet:

- at styrke indsatsen målrettet etniske minoriteter i forhold til generel oplysning omkring seksualitet, krop, seksuelt og overførbare sygdomme

Sex & Samfunds projekt består i undervisningstilbud til sprogskoler, daghøjskoler, og væresteder for etniske minoriteter. Undervisningen foregår på skolerne eller på værestedene.

I undervisningen er der fokus på hiv/aids og andre sexsygdomme, prævention, abort, anatomi og

seksualitet. Samtidig informeres om strukturen i det danske sundhedssystem. I forbindelse med undervisningen får deltagerne materiale på deres eget sprog. Sex & Samfund underviste i 2006 38 hold á to timer. I alt har 423 borgere, primært kvinder, med anden etnisk baggrund end dansk deltaget i undervisningen. Den mundtlige tilbagemelding fra institutionernes undervisere peger på, at undervisningen har været relevant og rammer målgruppens behov.

3.3 Indsatser rettet mod unge

Hiv/aids planen opstiller følgende mål for indsatsen rettet mod unge:

- At sikre unge information og rådgivning omkring seksuelt overførbare sygdomme.

I 2006 blev nedenstående projekter for unge gennemført. Samtlige projekter er gennemført af Sex & Samfund. Derudover er etableringen af Kondomeriet, som primært henvender sig til unge, med til at opfylde dette mål (se s. 13).

Tabel 3

Aktivitet/projekt	2006	2007
8. Undervisning i reproduktiv sundhed	193.151 kr.	
9. Studie af mobile klamydia test	34.542 kr.	
10. Seksuel sundhed		950.000 kr.
I alt.	227.693 kr.	950.000 kr.

8. ”Undervisning rettet mod ungdomsuddannelserne i reproduktiv sundhed” (2006)

Formålet med projektet er:

- at sikre unge information og rådgivning omkring seksuelt overførbare sygdomme og prævention
- at øge unges evne til at vurdere konsekvenserne af egen adfærd
- at støtte unge med risikoadfærd i at tage ansvar for deres egen seksuelle praksis

Projektet består i undervisningstilbud til ungdomsuddannelser i Københavns Kommune. Flest unge fra tekniske skoler og produktionsskoler er blevet undervist, men også elever på gymnasier og handelsskoler har fået undervisning. I den dialogbaserede undervisning har der været særlig fokus på prævention, abort og seks sygdomme.

I alt blev 32 hold undervist i 2006. Gennemsnitsalderen var 16,5 år med en næsten lige kønsfordeling. En stor del af eleverne mener, at undervisningen har tilført dem ny viden. F. eks svarer 69 %, at de har fået ny viden om prævention og 66 %, at undervisningen var relevant.

9. ”Studie af mobile klamydia test. (2006)

Formålet med projektet er:

- at undersøge nationale og internationale erfaringer med mobile test samt udarbejde et modelforslag til brug for Københavns Kommune.

Sex & Samfund gennemførte et litteraturstudie af mobile klamydia test og har på den baggrund iværksat et pilotprojekt med klamydia test målrettet seksuelt aktive unge.

10. "Projekt seksuel sundhed" (2007).

Formålet med projektet er:

- at nedbringe forekomsten af klamydia blandt unge i alderen 16-30 år
- at øge testfrekvensen for unge i Københavns Kommune
- at sikre unge og udsatte etniske minoritetsgrupper information og rådgivning om hiv og andre SOI samt graviditet og abort

På baggrund af Sex & Samfunds erfaringer fra projekterne i 2006, blev der i 2007 udarbejdet et samlet projekt, "seksuel sundhed". De tre tidligere projekter blev samlet til ét, da indsatserne var overlappende. Projektet retter sig mod unge, der har forladt folkeskolen samt udsatte etniske minoriteter.

I 2007 har Sex & Samfund udover undervisning på sprogskoler været opsøgende i boligområder og fået kontakt til ellers forholdsvis lukkede netværk af kvinder. Undervisningen er også foregået i bl.a. mødregrupper. I alt forventer Sex & Samfund at undervise 50 hold med etniske minoriteter i løbet af 2007.

Som noget nyt har Sex & Samfund i 2007 fået kontakt til uddannelsesinstitutionen Niels Brock og skal undervise 20 hold af elever i 16-17 års alderen. Sex & Samfund forventer samlet at undervise ca. 70 klasser om seksuel sundhed på baggrund af Hiv/aids planen i 2007. Det er alle unge, som har afsluttet folkeskolen dvs. unge på f.eks. tekniske skoler og andre ungdomsuddannelser.

På baggrund af et litteraturstudie udarbejdet af Sex & Samfund har foreningen arbejdet med at få klamydiatest ind i undervisningen af unge på ungdomsuddannelser i 2007. Til projektet er der oprettet en hjemmeside, hvor den unge kan gå ind og få sit testsvar samt få information om klamydia.

I 2007 vil logistikken omkring udlevering af testen foregå på to måder.

- 1) Den unge får testen i undervisningen
- 2) Den unge får skriftlig information i undervisningen om, hvor på nettet der kan rekvireres en klamydiatest.

Testen er mærket med en kode, så det kan spores, hvorfra testresultatet kommer. Målet er bl.a. at finde ud af, hvad det koster at finde én smittet og på hvilken måde, der findes flest smittede. I projektet arbejdes der endvidere på at implementere en mulighed for anonym smitteopsporing.

3.4 Indsatser rettet mod hiv-smittede og deres pårørende

Følgende mål er opstillet for indsatsen rettet mod hiv-smittede og deres pårørende i Hiv/aids planen:

- At sikre rådgivning og netværksdannelse til hiv-smittede og deres pårørende
- At give relevante personalegrupper øgede kompetencer til at informere og rådgive hiv-smittede, især med fokus på visse etniske grupper

Målene opnås gennem en række indsatser målrettet hiv-smittede og deres pårørende og efterladte. Samtlige indsatser er udført af Hiv-Danmark. Følgende projekter er gennemført i 2006 og 2007:

Tabel 3

Aktivitet/projekt	2006	2007
11. Rådgivningsydelse	201.250 kr.	281.750 kr.
12. Terapeutiske grupper/temaaftener	46.000 kr.	80.500 kr.
13. Informationsformidling	34.500 kr.	57.500 kr.
14. Værested Kafe Knud		230.000 kr.
I alt	281.750 kr.	649.750 kr.

Hiv-Danmarks overordnede formål med indsatserne er:

- At højne de hiv-smittedes livskvalitet og levevilkår samt forebygge smittespredning af hiv-infektion.

11. Rådgivning (2006-2007).

Hiv-Danmark har to rådgivningscentre, hvoraf den ene er placeret i København. Personalet i rådgivningen er uddannede socialrådgivere, sygeplejersker eller psykologer, alle med en psykosocial efteruddannelse. I rådgivningscentrene tilbydes de hiv-smittede individuelle rådgivningsforløb. Målet med disse er dels at hjælpe borgeren med at acceptere sin sygdom, men i lige så høj grad at give rådgivning omkring det at leve med en sygdom og de nogle gange invaliderende bivirkninger af medicinen. I samtalerne er det endvidere fokus på sikker-sex adfærd.

Henvendelse til rådgivningen er anonym. I 2006 havde Hiv-Danmark 800 individuelle ydelser/kontakter til borgere bosat i Københavns kommune. 300 af disse er finansieret af Hiv/aids planen. Tallene for 2007 er endnu ikke opgjort, men Hiv-Danmark beretter om øget aktivitet.

12. Terapeutiske forløb og temaaftener (2006-2007)

Et terapeutisk forløb er en række af samtaler, ofte 10–12 afholdt med 1-2 ugers interval.

Et terapeutisk forløb kan både være i en gruppe (ofte med 8-10 deltagere) eller et individuelt forløb. I 2006 blev der afholdt tre terapeutiske forløb finansieret af Hiv/aids planen. En af grupperne var for hiv-smittede kvinder, hvor temaerne bl.a. var åbenhed, ansvar, smitteopsporing og bivirkninger. Derudover var der en gruppe for hiv-smittede mænd og kvinder. Fokus var på sammenhæng mellem krop og psyke. Den sidste gruppe var for unge hiv-smittede bøsser.

Temaaftenerne er åbne arrangementer oftest for hiv-smittede og deres pårørende. Oftest holdes de på Kafe Knud, der er et værested for alle, som er berørt af hiv. Temaaftenerne bliver annonceret på de infektionsmedicinske ambulatorier og i Hiv-Danmarks medlemsblad "Magazinet", samt på deres hjemmeside.

I 2006 er der blevet afholdt følgende temaaftener, hvoraf 2 er finansieret af Hiv/aids planen.

- "hiv og behandling" (for pårørende)
- "hiv i forhold til mig" (for pårørende)
- "hjælp til selvhjælp"(om at støtte og hjælpe andre, - for pårørende)
- "et pift til dit sexliv (en aften om sikker sex, undervisning og oplysning)
- "seksualitet" (en dag for heteroseksuelle og en dag for homoseksuelle)

13. Information (2006-2007)

Hiv-Danmark udgiver i årets løb pjecer, løsblade og flyers.

Den største del af informationsafdelingen er "Magazinet STOR" og "Magazinet lille" som tilsammen udkommer 12 gange om året. Medlemmer af Hiv-Danmark, de infektionsmedicinske afdelinger samt Regionens sundhedspolitikere, modtager materialet. Bladene er også tilgængelige på Hiv-Danmarks hjemmeside.

14. Kafe Knud. (2007)

Kafe Knud er et værested for alle mennesker berørt af hiv/aids. Det er ofte i Kafe Knud at temaaftener mv. bliver afholdt. Cafeen har åbent tirsdage, onsdage og torsdage fra kl. 14.00 – 22.00.

4. Øvrige indsatser

4.1 Hiv-huset

I Hiv/aids planen indgår også etablering af et hiv-hus, som var et af de initiativer, der var prioriteret i 2006. Formålet med huset er at styrke den nuværende forebyggelsesindsats og give de hiv-smittede, pårørende og borgere lettere adgang til hjælp, information, omsorg og støtte. Samtidig kunne et hus sætte fokus på hiv-aids området og øge synligheden i det københavnske gadebillede. En sammenflytning ville desuden give organisationerne mulighed for en fælles administration og bedre vilkår for udveksling af viden og faglig sparring.

Ideen om etablering af et hiv-hus var interesseorganisationernes egen. Sammenflytningen blev bakket op fra kommunens side, fordi en sammenlægning af kræfterne kunne skabe øget synlighed og synergi på forebyggelsen af hiv/aids. Ideen var at huset skulle rumme cafeen "Kafe Knud", rådgivningsaktiviteter til smittede og pårørende, mulighed for undervisning og kursusafholdelse samt værested for de smittede.

Repræsentanter fra AIDS-Fondet, STOP AIDS og Hiv-Danmark nedsatte en arbejdsgruppe, hvis opgave var at afdække behov og ønsker for hver organisation samt at finde et egnet hus. Organisationerne undersøgte forskellige muligheder, herunder har de været i forhandlinger med en udlejer af en konkret ejendom i København. Undervejs i forløbet havde nogle af organisationerne betænkeligheder ved økonomien i sammenflytningen. Enkelte organisationer var også af pladmæssige årsager forbeholdne, og valgte på den baggrund i sidste ende ikke at deltage i en sammenflytning.

Det lykkedes ikke organisationerne at finde et egnet hus i 2006, og Sundheds- og Omsorgsudvalget besluttede at overføre midlerne til hiv-huset til 2007.

På Sundheds- og Omsorgsudvalgsmødet d. 20. september 2007 drøftede udvalget hiv-huset. Det blev besluttet, at såfremt organisationerne ikke har fundet et egnet hus og en underskrevet lejekontrakt inden 1. december 2007, vil pengene søges overført til andre aktiviteter vedrørende seksuel sundhed f.eks. til Sex & Samfunds præventions- og rådgivningsklinik. Forslag til andre aktiviteter forventes indstillet til Sundheds- og Omsorgsudvalget på udvalgsmødet d. 20. december 2007, såfremt organisationerne ikke har fundet et egnet hus.

4.2 Kondomeriet

Da det stod klart, at et hus ikke kunne realiseres i 2006, besluttede organisationerne sammen med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen at fortsætte etableringen af et Kondomeri. I Hiv/aids planen er Kondomeriet tænkt som hiv-husets vindue udadtil. AIDS-Fondet, AIDS-Linien og Hiv-Danmark dannede sammen foreningen "Kondomeriet", der skulle fungere som en platform for det videre samarbejde.

Kondomeriet er en butik, hvorfra der sælges kondomer, og hvor der samtidig er mulighed for at få rådgivning og vejledning om sikker sex. Kondomeriet retter sig mod alle, som er seksuelt aktive - eller som ønsker at være det. Dog er der særligt fokus på unge. AIDS-Fondet vil med Kondomeriet etablere et debatskabende, oplysende og innovativt sted, hvorfra der kan diskuteres og læres om sex, sexsygdomme, hiv/aids og meget andet.

Det er AIDS-Fondet, som er ansvarlig for etableringen af Kondomeriet, og som står for den efterfølgende drift og forankring. AIDS-Fondet forhandler på nuværende tidspunkt med Magasin om etablering af et Kondomeri i Magasin. Placeringen vil være i et område, hvor der er mange unge handlende. Det forventes, at Kondomeriet åbnes d. 1. december 2007.

Kondomeriet anses af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen som en væsentlig faktor i forhold til at opnå målet om øget synlig i Københavns gadebillede og lettere adgang for borgeren, især unge, til rådgivning om sikker-sex.

4.3. Centralt beliggende klinik

Ved udarbejdelsen af Hiv/aids planen blev behovet og mulighederne for en centralt beliggende testningsklinik for seksuelt overførbare sygdomme, herunder hiv, diskuteret. Der var forskellige synspunkter på dette, og det blev derfor besluttet, at det skulle være en del af udmøntningen af Hiv/aids planen at undersøge behovet og mulighederne for en sådan klinik. Endvidere skulle det overvejes, om der skal være mulighed for at blive testet for alle seksuelle overførbare sygdomme eller primært hiv, og om man skal tilbyde test for hiv ved en kvik-test.

I 2006/2007 blev der som del af Hiv/aids planen gennemført et projekt med kvik-test for hiv med tilhørende rådgivning. Et af formålene var at afprøve kvik-test, som hidtil ikke har været anvendt i Danmark. Med en kvik-test kan man teste for hiv og få svar med det samme. Erfaringerne fra

projektet viser, at kvik-test for hiv er et attraktivt tilbud for mænd, der har sex med mænd, da den reducerede ventetid er med til at motivere målgruppen til at få foretaget en hiv-test, hvis de har haft usikker sex.

I 2007 forsætter projektet med at teste for hiv ved kvik-test, men nu fra faciliteter centralt beliggende i København. Hidtil er test for hiv med kvik-test foregået på Bispebjerg Hospital.

Projektet skal give yderligere erfaring med kvik-test. Endvidere skal projektet afdække, om der er behov for en centralt beliggende testmulighed som alternativ til de etablerede testtilbud. Med udmøntningen af disse projekter er Hiv/aids planen med til at afdække behovet for brug af kvik-test og en centralt beliggende klinik. Det er dog for tidligt at komme med nogle konklusioner.

5. Udviklingen i antallet af påviste hiv-smittede og klamydiasmittede

Tabellerne nedenfor viser, at antallet af hiv-smittede såvel på landsplan som i Københavns Kommuner ligger på et stabilt niveau. Som det kan ses af tallene, er der dog udsving i antallet af anmeldte hiv-smittede. Statens Serum Institut opgør udsvingene i antallet af hiv-smittede inden for en 10 årig periode, og tallene de sidste 10 år ligger inden for den statistiske normalfordeling. De udsving, der er i antallet af hiv-smittede fra 2000-2006, er derfor forventelige.

Tabel 1: Antallet af påviste hiv-smittede i Danmark i forhold til smitemåde fra 2000 til 2006

År	Heteroseksuelle		MSM ²	Andet/ukendt	Antal hiv-smittede i alt		Heraf indvandrere	
	I alt	M/K				M/K	I alt	M/K
2006	126	62/64	100	19	245	175/70	90	39/51
2005	110	49/61	120	34	264	193/71	96	43/53
2004	130	64/66	147	29	306	230/76	102	48/54
2003	119	57/62	114	37	270	198/72	92	44/48
2002	150	72/78	92	47	289	189/100	111	46/65
2001	148	80/68	110	61	319	228/91	112	48/64
2000	147	68/79	72	41	260	163/97	95	40/55

Kilde: Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut, oktober, 2007

² MSM står for Mænd, der har sex med mænd.

Tabel 2: Antallet af påviste hiv-smittede i Københavns Kommune i forhold til smitemåde fra 2000-2006

År	Heteroseksuelle		MSM	Andet/ukendt	Antal hiv-smittede i alt		Heraf indvandrere	
	I alt	M/K			M/K	I alt	M/K	
2006	22	12/10	49	7	78	67/11	27	21/6
2005	19	5/14	56	13	88	71/17	28	16/12
2004	26	14/12	83	10	119	106/13	34	23/11
2003	27	15/12	53	14	94	79/15	25	15/10
2002	22	15/7	49	22	93	77/16	22	15/7
2001	26	13/13	53	18	97	77/20	25	12/13
2000	33	20/13	35	10	78	62/16	18	14/4

Kilde: Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut, maj, 2007

Ovenstående tabeller viser ligeledes, at det stadig er mænd der har sex med mænd og indvandrere (der kommer fra lande, hvor forekomsten af hiv og aids er høj), som er de to største grupper, der får hiv. Omkring halvdelen af de heteroseksuelt smittede er indvandrere, såvel på landsplan som i Københavns Kommune. På baggrund af de nye tal for hiv-smittede er der således ikke grund til at ændre Hiv/aids planens målgrupper og prioriteringer.

I Hiv/aids planen er der under målgruppen, unge fokus på at oplyse samt teste unge for klamydia. Dette sker på baggrund af, at antallet af smittede med klamydia har været stigende de seneste år såvel i Danmark som i Københavns Kommune. Størstedelen af de smittede med klamydia er borgere i alderen 15-29 år.

Som det ses af nedenstående tabel, er antallet af klamydiatilfælde forsat stigende. Omkring 14-17 % af de smittede i Danmark er borgere i Københavns Kommune.

Tabel 3: Antal påviste klamydiatilfælde i Københavns Kommune og Danmark 2000-2006

År	Københavns Kommune	Danmark
2006	3.934	24.866
2005	3.908	23.854
2004	3.717	21.624
2003	2.998	18.406
2002	2.518	16.203
2001	2.311	15.150
2000	2.086	14.735

Kilde: (EPI-NYT), Statens Serum Institut

6. Behovet for justeringer af Hiv/aids planen

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har i forbindelse med udarbejdelsen af midtvejsrevideringen drøftet med følgegruppen og de involverede interesseorganisationer, om det var relevant at ændre planens indsats og prioriteringer set i lyset af de hidtidige erfaringer med projekterne under Hiv/aids planen samt ny viden på området. Dette giver mulighed for at sætte ny viden og erfaring i spil. Endvidere af Sundhedsstyrelsen udarbejdet en ny rammeplan for området, som Hiv/aids planen vil følge.

Sundhedsstyrelsen retningslinier på området

Sundhedsstyrelsen har siden udarbejdelsen af Hiv/aids planen udarbejdet en ny rammeplan for forebyggelse af seksuelt overførbare sygdomme, herunder hiv, "*Sundhedsstyrelsens ramme for prioritering og strategi for forebyggelse af hiv, andre seksuelt overførbare infektioner og uønskede graviditeter for 2006-2009*". Planen erstatter "*Rammeplan for forebyggelse af hiv/aids, seksuelt overførbare sygdomme og uønskede graviditeter 2002-2005*", som Københavns Kommunes hiv/aids plan lægger sig op ad. Den nye rammeplan giver dog ikke anledning til justeringer af Hiv/aids planen for Københavns Kommune.

Det er Sundhedsstyrelsens ambition, at planen for 2006-2009 skal fungere som en fælles overordnet strategi for alle, der er involveret i forebyggelsesarbejdet på områderne hiv, andre seksuelt overførbare infektioner og uønskede graviditeter.

Planens mål og prioriteringer afviger ikke væsentligt fra den tidligere rammeplan. Det betyder, at Københavns Kommunes hiv/aids plan stadig følger Sundhedsstyrelsens mål og prioriteringer på området. Sundhedsstyrelsens målgrupper og hovedindsatsområder vil i de kommende år forsat være unge, etniske minoriteter, mænd der har sex med mænd og hiv-smittede. Det er de samme målgrupper, som Københavns Kommunes hiv/aids plan har fokus på. Sundhedsstyrelsens nyeste plan for området giver således ikke anledning til at ændre i prioriteringerne i Hiv/aids planen.

Generelle justeringer

Overordnet mener såvel følgegruppen som de involverede interesseorganisationer, at der ikke skal ændres i Hiv/aids planens prioriteringer og planlagte projekter, da disse stadig er relevante for at opfylde planens mål.

Følgegruppen anbefaler, at der generelt skal sættes større fokus på test af hiv. Dette med henblik på at flere hiv-smittede bliver diagnosticerede, så de kan komme i behandling og dermed nedbringe smitterisikoen. Sex & Samfund mener ligeledes, at flere unge skal testes for klamydia, idet antallet af smittede er stigende.

For at skærpe evalueringen af projekterne i planen samt sikre, at projekterne kan forankres, hvis det findes hensigtsmæssig at fortsætte projekterne efter planen udløb, foreslår såvel Sundheds- og Omsorgsforvaltningen som følgegruppen, at der i kommende år er større fokus på:

- Systematisk indsamling af data fra projekterne
- Mulighederne for at forankre projekterne efter Hiv/aids planens udløb

Følgende afsnit opsummerer de tilbagemeldinger Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har fået fra interesseorganisationerne og følgegruppen samt forvaltningens forslag til, hvordan dette inddrages i planens sidste år. Afsnittene er opdelt efter Hiv/aids planens målgrupper.

Unge

Sex & Samfund, som implementerer Hiv/aids planens indsatser for ungegruppen (se s.9), vurderer at der forsat er et stort behov for undervisning og oplysning om seksuel sundhed for unge, som har afsluttet folkeskolen. Organisationen vurderer, at der er et stort marked for undervisning og oplysning på ungdomsuddannelserne, som viser en øget interesse for emnet. Erfaringen er, at det opsøgende arbejde og de personlige henvendelser er en effektiv metode til at få kontakt med ungdomsuddannelserne. Sex & Samfund vil derfor forsat arbejde med den metode i indsatserne for unge i 2008 og 2009.

Sex & Samfund mener, at der forsat skal være fokus på at oplyse om klamydia i undervisningen til unge, idet antallet af smittede, er stigende. Med baggrund i litteraturstudiet om klamydiatest fra 2006 (se s.10) mener Sex & Samfund, at kombinationen af undervisning og tilbud om test er at foretrække frem for kun at tilbyde undervisning. Dette vil derfor være i fokus i Sex & samfunds indsats i 2008 og 2009.

Overordnet giver tilbagemeldinger fra organisationerne og følgegruppen ingen grund til at ændre i indsatserne for unge.

Etniske minoriteter

Sex & Samfund er i 2007 begyndt at arbejde i boligområderne med henblik på at nå den gruppe af borgere med anden etnisk baggrund, som ikke kommer i sprogskolerne eller i andre netværk. Organisationen anvender en personlig, opsøgende metode, da det ellers er vanskeligt at nå denne målgruppe. Dette kræver mange ressourcer. Sex & Samfund påpeger, at det er vigtigt, at der er et fysisk sted, hvor målgruppen kan komme med deres problemer hvilket er ræsonnementet bag vigtigheden af at være synlige i boligområderne.

Derudover peger Sex & Samfund på, at der med Københavns Kommunes besparelse på Sex & Samfunds præventions- og rådgivningsklinik kan komme en udfordring, idet klinikken bruges af etniske kvinder, som ikke ønsker at gå til egen læge. Ved en lukning af klinikken vil disse grupper ikke have et sted at gå hen. Aktuelt afventes udfaldet af etablering af hiv-huset. Såfremt dette ikke etableres har Sundheds- og Omsorgsudvalget foreslået at de resterende midler evt. overføres til Sex & Samfunds præventions- og rådgivningsklinik.

AIDS-Fondet/Cross-Over finder, at metoden med partnerskabsinddragelse (jf. s 6) er effektiv om og ønsker i høj grad at fortsætte med at anvende denne metode i arbejdet med de etniske grupper. Dog er det en vedvarende udfordring at nå de etniske borgere, som ikke er medlem af en forening eller, som ikke er del af et netværk.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er enig i, at det er hensigtsmæssigt at arbejde mere målrettet i boligområderne, når målgruppen er etniske grupper. Følgegruppen og forvaltningen vil dog

opfordre til, at indsatsen i boligområderne tænkes sammen med de andre kommunale tilbud og institutioner, der har fokus på boligområderne.

Tilbagemeldingerne giver ikke anledning til overordnet at ændre i indsatserne målrettet etniske minoriteter.

Mænd der har sex med mænd

STOP AIDS oplyser, at de i forhold til tidligere i højere grad opfordrer mænd, der har sex med mænd til at lade sig teste. Den ændrede testpolitik skyldes bl.a., at man i dag anbefaler tidligere behandling til smittede, og fordi smittede i behandling smitter mindre. STOP AIDS har gode erfaringer fra deres testprojekt i 2006 og har i 2007 haft fokus på at nå den målgruppe af mænd, som har megen usikker sex.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vurderer, at prioriteringen af disse projekter er vigtig, da der er et stort forebyggelsespotentiale i at teste, da de behandlede hiv-smittede som nævnt smitter mindre. Følgegruppen mener ligeledes, at der de kommende år skal større fokus på testning af mænd, der har sex med mænd fremfor kampagnevirksomhed overfor gruppen.

Tilbagemeldingerne giver anledning til, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen foreslår, at der i indsatsen målrettet mænd, der har sex med mænd lægges mere vægt på testning af mænd, der har været i en risikosituation fremfor kampagnevirksomhed.

Hiv-smittede og deres pårørende

Hiv-Danmarks samarbejde med hospitalerne om henvisning af hiv-smittede til rådgivning er relevant for at sikre hiv-smittede tilbud om rådgivning og netværk. Hiv-Danmark oplyser, at Hiv-Danmarks synlighed i afdelingerne er altafgørende og meget vigtig for, at de hiv-smittede får den hjælp og oplysning, som de har behov for. Men samarbejdet er forsat vanskeligt, da personalet ofte har travlt, og derfor ikke har tid til at henvise til rådgivning og netværk. Hiv-Danmark foreslår derfor, at arbejdet med hospitalerne fortsat prioriteres. Det ideelle ville være at udbygge det formelle arbejde med personalet i afdelingerne. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samt følgegruppen foreslår, at der arbejdes for at skabe dialog med Region Hovedstanden om, hvordan henvisning til rådgivning og netværk for hiv-smittede kan integreres i personalets arbejde. Dette gøres mhp. at forankre Hiv-Danmarks arbejde med at sikre, at hospitalerne henviser hiv-smittede til rådgivning og netværk.

Tilbagemeldinger giver anledning til, at der i de sidste år af planperioden arbejdes målrettet med at skabe dialog med Region Hovedstanden om, hvordan henvisning til rådgivning og netværk for hiv-smittede kan sikres ved at integrere det i personalets arbejde.

7. Økonomi

Hiv/aids planen har en 4 årig bevilling på i alt 16 mill. kr. Udarbejdelsen af midtvejsrevideringen har ikke betydning i forhold til dette. Nedenfor ses en tabel over fordelingen af den årlige ramme i periodens 4 år.

	2006	2007	2008	2009
Budgetramme incl. pris og løn regulering	4.000.000	4.120.000	4.120.000	4.120.000
Overførte midler fra hiv-hus		1.059.050		
Indsatser gennemført af organisationerne	-2.050.000	-3.350.000	-3.350.000	-3.350.000
Kondomeri	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Projektledelse – Folkesundhed København	-200.000	-270.000	-270.000	-270.000
Udgifter til Hiv-hus, herunder etablering af Kondomeri				
Kondomeri	-150.000			
Advokat i forbindelse med etablering af hiv-hus	-40.950			
Ikke anvendte midler	1.059.050	1.059.050		

I rammen for 2006 er afsat 1.250.000 kr. til hiv-huset herunder etablering af et Kondomeri. Derfor er beløbet til organisationernes indsatser dette år 2.050.000 kr., hvorimod beløbet de resterende år er 3.350.000 kr.

Da hiv-huset ikke blev etableret i 2006, besluttede Sundheds- og Omsorgsudvalget de resterende midler overført til 2007 til etablering af et hiv-hus.

Da hiv-huset endnu ikke er etableret, står disse i kolonnen for 2007 under ikke anvendte midler. Såfremt huset ikke realiseres inden 1. december, søges de resterende midler overført til 2008 til andre aktiviteter indenfor seksuel sundhed.

Budgettet for 2008 og 2009 følger dette samme fordeling som budgettet for 2007, eksklusiv pris og lønregulering.

I det omfang de mindre justeringer, som midtvejsrevideringen foreslår, vedtages, vil en evt. omfordeling af midler mellem projekterne finde sted i forbindelse med udarbejdelsen af projektbeskrivelserne for 2008.

8. Konklusion - Forslag til mindre justeringer af planen

Overordnet giver midtvejsrevideringen ikke anledning til at ændre Hiv/aids planens prioriteringer. Planens mål og projekter er stadig relevante i forhold til de hidtidige erfaringer og den nyeste viden

på området. Såvel følgegruppen som interesseorganisationer er enig i dette.

Mindre justeringer af projekterne

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen foreslår dog, at der foretages nogle mindre justeringer af planens projekter. Disse justeringer indebærer:

- § At der generelt skal større fokus på test af hiv. Det gælder både for gruppen af mænd, der har sex med mænd og etniske minoriteter, som er i risikogruppen.
- § At der i sammenhæng med information og rådgivning til unge omkring klamydia bliver større mulighed for at lade sig teste for klamydia.
- § At der i forhold til at forbedre de hiv-smittede situation arbejdes målrettet for at skabe dialog med Region Hovedstaden om, hvordan henvisning til rådgivning og netværk for hiv-smittede kan sikres vha. af en målrettet indsats fra personalet.

For at skærpe evalueringen af projekterne i planen, samt sikre en evt. forankring af projekterne, foreslår såvel Sundheds- og Omsorgsforvaltningen som følgegruppen, at der i kommende år er større fokus på:

- § Systematisk indsamling af data fra projekterne
- § Mulighederne for at forankre projekterne efter Hiv/aids planens udløb

Der vil således blive stillet større krav til organisationerne om dataindsamling og forankringsperspektiv, f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af projektbeskrivelserne.

Hiv-hus og Kondomeri

En af Hiv/aids planens indsatser i 2006, var etablering af et hiv-hus med tilhørende Kondomeri. Det lykkedes ikke organisationerne at finde et egnet hus i 2006, men etablering af Kondomeriet er fortsat og forventes åbnet i Magasin d. 1. dec. 2007.

Midlerne til etablering af hiv-huset blev overført fra 2006 til 2007. Såfremt organisationerne finder et egnet hus inden 1. december 2007, kan midlerne anvendes til etablering af et hiv-hus. Hvis det ikke lykkes organisationerne at finde et egnet hus, vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indstille til Sundheds- og Omsorgsudvalget, at midlerne overføres fra 2007 til 2008 til andre aktiviteter vedrørende seksuel sundhed, f.eks. til Sex & Samfunds præventions- og rådgivningsklinik.

Indstillingen om overførelse fra 2007 til 2008 vil blive behandlet af Sundheds- og Omsorgsudvalget på udvalgsrådet d. 20. december 2007.

Ved planens udløb i 2009 skal der udarbejdes en evaluering af planens initiativer og resultater.

For yderligere information om de enkelte projekter kontakt:

- 1 Lene Michaelsen, Projektleder for Hiv/aids planen, Folkesundhed København tlf.: 35 30 45 21
- 1 Henrik Overballe, Projektleder, Cross-Over, tlf. 36 31 04 04.
- 2 Bent Hansen, Sekretariatschef, Hiv-Danmark, tlf. 33 32 38 58.
- 3 Marianne Lomholt, Leder af national afdeling Sex & Samfund.
- 4 Mogens Caprani, Souschef, STOP AIDS, Tlf. 33 11 29 11